

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3351/2020. (VIII. 5.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Pfv.I.20.681/2018/8. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz, amelyben a Kúria Pfv.I.20.681/2018/8. számú ítélete, valamint a Szegedi Járásbíróság 19.P.21.316/2016/23. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte.
- [2] 2. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy lényege szerint indítványozó öröklési szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított peres eljárást a Szegedi Járásbíróság előtt. Az indítványozó több jogcímen támadta az örökgyó és a peres eljárás alperese között létrejött öröklési szerződést. Elsődlegesen alaki hibára, másodlagos kereseti kérelmében akarati hibákra hivatkozva kérte az öröklési szerződés érvénytelenségének megállapítását. Harmadlagosan előterjesztett kérelme annak megállapítására irányult, hogy az öröklési szerződés nem lépett hatályba, mert az olyan felfüggesztő feltételt tartalmazott, mely feltétel nem következett be. Negyedlegesen kereseti kérelmében annak megállapítását kérte, hogy az öröklési szerződés semmis, színlelt, ugyanis a felek nem a tartási szolgáltatások nyújtása céljából, hanem a kötelesrészre jogosult igényének meghíúsítása érdekében kötötték meg azt. Az elsőfokú bíróság indítványozó (mint felperes) valamennyi kereseti kérelmét megalapozatlannak ítélte és elutasította.
- [3] Az indítványozó fellebbezése folytán másodfokon eljáró Szegedi Törvényszék indítványozó elsődleges kereseti kérelmét megalapozottnak ítélte, ezért az elsőfokú ítéletet megváltoztatva megállapította, hogy a perbeli öröklési szerződés a peres felek viszonylatában érvénytelen. A döntésből következően a további kereseti kérelmeket részletesen nem vizsgálta, de megjegyezte, hogy az elsőfokú bíróság másodlagos és negyedleges kereseti kérellemmel összefüggésben kifejtett jogi álláspontjával egyetért.
- [4] A másodfokú döntéssel szemben alperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet. A Kúria Pfv.I.20.681/2018/8. számú döntésével a Szegedi Törvényszék jogerős ítéletét – a felülvizsgálattal támadott részében – hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.
- [5] 3. Az indítványozó ezt követően fordult az Alkotmánybírósághoz. Beadványában kifejezetten megjelölte az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdését, továbbá utalt a jogbiztonsághoz való jog, valamint az emberi méltósághoz való alapjoga sérelmére is.
- [6] Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes bírósági eljáráshoz való joga, valamint a (7) bekezdésben foglalt jogorvoslathoz való joga sérelmét a Kúria támadott ítéletével összefüggésben részben azáltal látta megvalósulni, hogy a Kúriának – álláspontja szerint – az alperes felülvizsgálati kérelmét érdemi vizsgálat nélkül vissza kellett volna utasítania. Meglátása szerint alperes a felülvizsgálati kérelmében nem jelölt meg az ügy érdemére kiható jogszabálysértést a pontos jogszabályhely megjelölésével, így az nem felelt meg a törvényi feltételeknek. Ezen túlmenően sérelmezte továbbá, hogy a Kúria eljárása során egyrészt nem vizsgálta indítványozó harmadlagos kereseti kérelmét, másrészt a másodfokú bíróság konkrét jogszabályokra alapított ítéletét „csak joggyakorlatokra hivatkozva változtatta meg, erre nincs egy jogegységi határozat”. Meglátása szerint, ha nincs jogegységi határozat, akkor a törvényben szó szerint leírtaknak kell érvényesülnie.
- [7] Az indítványozó alkotmányjogi panaszában az elsőfokú döntés alaptörvény-ellenességét is állította. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdéseiben foglalt alapjogai sérültek azáltal, hogy a döntés iratellenes tény-

álláson, téves jogértelmezésen alapul, továbbá az elsőfokú bíróság eljárása során az indítványozó bizonyítási indítványainak nem adott helyt, ugyanakkor annak okáról az ítéletben nem tett említést.

- [8] 4. Az Alkotmánybíróságnak az Abtv. 56. §-a alapján mindenekelőtt azt kellett megvizsgálnia, hogy az alkotmányjogi panasz a befogadhatóság törvényi feltételeinek eleget tesz-e.
- [9] 4.1. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz határidőben érkezett, indítványozó az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panasz benyújtására jogosultsággal rendelkezik, a bírósági eljárásban felperes volt, jogorvoslati lehetőségeit kimerítette.
- [10] 4.2. Az Abtv. 52. § (1b) bekezdése alapján az alkotmányjogi panaszhoz határozott kérelmet kell tartalmaznia. Az indítvány tartalmazza azt a törvényi rendelkezést, amely megállapítja az Alkotmánybíróság hatáskörét az indítvány elbírálására, megjelöli az Alkotmánybíróság által vizsgálandó bírósági döntéseket, az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit és részben tartalmaz indokolást is arra nézve, hogy a sérelmezett bírósági döntések az indítványozó álláspontja szerint miért ellentétesek az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseivel, valamint kifejezett kérelmet az Alkotmánybíróság döntésének tartalmára nézve.
- [11] Az indítványozó ugyan megjelöli pontosan az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésének sérelmét, és több korábbi alkotmánybírósági döntés megállapításait is idézi, azonban ezen alaptörvényi rendelkezés sérelmével összefüggésben értelmezhető, alkotmányjogilag releváns indokolást nem adott elő. Az indítványozó továbbá alkotmányjogi panaszában csak utal a jogbiztonsághoz való jog, illetve az emberi méltósághoz való alapjoga sérelmére, de indokolást ezen állításai vonatkozásában nem terjesztett elő.
- [12] Az Alkotmánybíróság jelen ügyben is hangsúlyozza: „Indokolás hiányában a kérelem nem felel meg a határozottság Abtv. 52. § (1b) bekezdésében írt követelménynek, annak elbírálására nincs lehetőség.” {34/2014. (XI. 14.) AB határozat, Indokolás [212]} Az „Alaptörvény egyes rendelkezéseinek pusztá felsorolása ugyanis nem ad kellő alapot az alkotmányossági vizsgálat lefolytatására” {3222/2020. (VI. 19.) AB végzés, Indokolás [23]}. Az alkotmányjogi panasz tehát e tekintetben nem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontjában írt feltételeknek.
- [13] 4.3. Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság tartalmi feltételeként határozza meg, hogy az egyéb törvényi feltételeknek megfelelő alkotmányjogi panasz alapvető jelentőségű kérdést vessen fel vagy a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességre utaljon. A feltételek meglétének a vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik.
- [14] Az Alkotmánybíróságnak részletesen kimunkált és következetesen alkalmazott gyakorlata van az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése tartalmát érintően. Jelen ügy ehhez képest nem vet fel olyan új, alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést, amely a panasz befogadását és érdemi elbírálását indokolná.
- [15] Az Alkotmánybíróság hangsúlyozza, hogy a „[b]írói döntés elleni alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének” {3107/2016. (V. 24.) AB végzés, Indokolás [35], legutóbb 3187/2020. (V. 27.) AB végzés, Indokolás [12]}. Az Alkotmánybíróság a bírói döntéssel szemben benyújtott alkotmányjogi panasz intézményén keresztül az Alaptörvényt és az abban elismert jogokat oltalmazhatja, vagyis az Alkotmánybíróság a bírói döntések felülvizsgálata során is az Alaptörvényben elismert alapjogi követelményrendszer tényleges érvényesülését garantálja. „A jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki. Ez a jogkör azonban nem teremthet alapot arra, hogy minden olyan esetben beavatkozzon a bíróságok tevékenységébe, amikor olyan (állítólagos) jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor, mely egyéb jogorvoslati eszközzel már nem orvosolható. Sem a jogállamiság elvont elve, sem a tisztességes eljárás alapjoga [...] nem teremthet alapot arra, hogy az Alkotmánybíróság a bírói szervezet feletti szuperbíróság szerepébe lépjen, és hagyományos jogorvoslati fórumként járjon el.” {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]}
- [16] Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint az indítvány végső soron nem irányul egyéb mint a rendes bíróságok ténymegállapításainak, bizonyítás felvételének és bizonyíték-értékelésének, valamint jogértelmezésének a megváltoztatására. Az Alkotmánybíróság azonban ettől mindig következetesen tartózkodott, mivel a tényállás megállapítása, a bizonyítási eljárás lefolytatása, a bizonyítékok értékelése és a jogszabályok értelmezése a rendes bíróságok hatáskörébe tartozó feladat, amelyet az Alkotmánybíróság nem vonhat magához. Az Alkotmánybíró-

ság feladata nem a tény-, illetőleg jogkérdések felülvizsgálata, hanem az, hogy az Alaptörvényben foglalt garanciákból fakadó minimumot számon kérje a bíróságoktól. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az eljáró bíróságok reagáltak az indítványozó által előadott jogi és nem jogi érvekre, és értelmezték a hivatkozott és alkalmazott jogforrásokat. A bíróságok részletesen bemutatták, hogy döntéseiket milyen tényállás, bizonyítékok és indokok alapján, és milyen jogszabályi értelmezésnek megfelelően hozták meg. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint „[a] bíróságok indokolási kötelezettségéből nem következik a felek által felhozott minden észrevétel egyenként való megcáfolási kötelezettsége, különösen nem az indítványozó szubjektív elvárásait kielégítő mélységű érvrendszer bemutatása” {30/2014. (IX. 30.) AB határozat, Indokolás [89]}. Az Alkotmánybíróság nem vizsgálhatja továbbá az indokolásban megjelölt bizonyítékok és érvek megalapozottságát, ahogyan azt sem, „[h]ogy a jogalkalmazó helytállóan értékelte-e az eljárásban beszerzett bizonyítékokat és előadott érveket” {3065/2016. (IV. 11.) AB határozat, Indokolás [36]}.

- [17] Önmagában az, hogy az indítványozó a számára hátrányos, de az egyébként megindokolt bírósági döntés érvelését tévesnek tartja, nem alkotmányossági kérdés, és nem ad alapot a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyének a megállapítására.
- [18] A fent kifejtettek alapján az Alkotmánybíróság arra a következtetésre jutott, hogy jelen ügyben sem alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés, sem a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességnek a kéte-lye nem merült fel.
- [19] 5. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pontjában, a 29. §-ában, valamint az 52. § (1b) bekezdés e) pontjában foglalt feltételeknek, így azt az Alkotmánybíróság az Abv. 56. §-ában foglaltak szerint, az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontjai alapján visszautasította.

Budapest, 2020. július 14.

Dr. Szabó Marcel s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró,
az aláírásban akadályozott
dr. Dienes-Oehm Egon
alkotmánybíró helyett

Dr. Szabó Marcel s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró,
az aláírásban akadályozott
dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó
alkotmánybíró helyett

Dr. Szabó Marcel s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró,
az aláírásban akadályozott
dr. Salamon László
alkotmánybíró helyett

Dr. Szabó Marcel s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró,
az aláírásban akadályozott
dr. Szalay Péter
előadó alkotmánybíró helyett

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1063/2019.

